

Pandur

Pandur A2

Pandur – współczesny austriacki kołowy transporter opancerzony. Obecnie produkowana jest zmodernizowana i wydłużona wersja **Pandur II**.

Historia

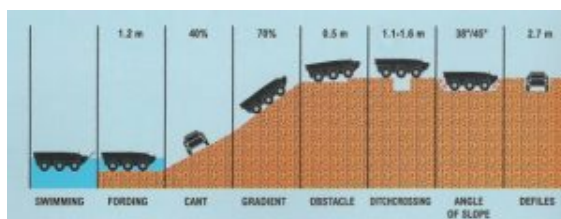
Pandur A2 Fot:
Bundesheer/Robert Gießau

W 1979 roku w austriackiej firmie *Steyr-Daimler-Puch A.G.* rozpoczęto prace nad nowym transporterem opancerzonym przystosowanym do współczesnego pola walki. Projekt ten otrzymał nazwę *Pandur*. Z czasem do współpracy włączono także amerykańską firmę *AV Technology International* z Chesterfield, szwajcarską *MOWAG* i hiszpańską *Santa Bárbara Sistemas* należące do koncernu *General Dynamics*, mającą doświadczenie przy budowie VEC-M1.

Pandur ARSV 30

W 1994 roku gotowa była wersja handlowa 6-kołowego transportera *Pandur I* a w 1995 roku rozpoczęto jego produkcję seryjną dla armii austriackiej. Transporter ten był przystosowany do wyposażenia w różnego rodzaju uzbrojenie i wyposażenie. Spełniał on wymogi współczesnego pola walki.

Zdolność terenowa transportera opancerzonego Pandur

W 2001 roku rozpoczęto pracę nad 8-kołową wersją transportera, którą oznaczono jako *Pandur II 8x8*, a później także na podstawie tej wersji także 6-kołową *Pandur II 6x6*. Wersja ta jest również przystosowana do pływania.

Rodzaje produkowanych transporterów

opancerzonych *Pandur* ze względu na wyposażenie:

- **Pandur MICV 1/127** – transporter opancerzony
- **Pandur ATGMC** – ruchoma wyrzutnia rakiet przeciwpancernych
- **Pandur AMC 81** – transporter opancerzony wyposażony w moździerz kal. 81 mm
- **Pandur AAMB** – opancerzony wóz medycznych
- **Pandur ARSV 25** – opancerzony wóz zwiadowczy, uzbrojony w armatę Oerlikon KBA kal. 25 mm i karabin maszynowy MG3
- **Pandur ARSV 30** – opancerzony wóz zwiadowczy, uzbrojony w armatę Rheinmetall Mk 30 kal. 30 mm i karabin maszynowy FN MAG.
- **Pandur ARSV 35** – opancerzony wóz zwiadowczy, uzbrojony w działko kal. 35 mm
- **Pandur AFRSV 90** – wóz wsparcia ogniowego zwiadu, uzbrojony w armatę kal. 90 mm
- **Pandur** – opancerzony wóz dowodzenia i łączności

Oprócz wytwórni w Austrii transportery tego typu produkowano dla armii Stanów Zjednoczonych w wytwórni AV Technology International.

Licencję na jego produkcję zakupiły również Czechy i Słowenia.

Służba

Pierwsze transportery opancerzone *Pandur* skierowano do służby w armii austriackiej w 1996 roku, gdzie do chwili obecnej jest 224 transporterów tego typu.

Pandur w konfiguracji dla Kuwejtu.

70 transporterów zakupił Kuwejt, 60 Belgia, a także armia USA zamówiła 50 sztuk, które budowane są w zakładach *AV Technology International*. Słowenia zakupiła 36 sztuk transporterów, a w 2003 roku także licencję na produkcję dalszych 36 w zakładach *Sistemska Tehnikay*, gdzie będą produkowane pod nazwą *Valuk*. Gabon zakupił 1 transporter tego typu i zamówił dalsze 20 sztuk.

Pandur II

W 2006 roku armia czeska zamówiła 199 kołowych transporterów

(**KOT** – *kolovy obrneny transporter*) Pandur II 8×8, w tym 63 bojowe wozy piechoty KBVP z armatą 30 mm i wyrzutniami pocisków ppanc Spike, 29 pojazdów w wersjach dowodzenia lub rozpoznania z działkiem 30 mm, a pozostałe w różnych wersjach specjalnych. Umowa została jednak zerwana w grudniu 2007 roku – oficjalnym powodem było niespełnienie wymagań przez transportery podczas prób i opóźnienia. Ponownie, na mocy kontraktu z 2009 czeskie siły zbrojne kupiły 107 transporterów w wersji *Pandur II 8×8*. W 2015 rząd Republiki Czeskiej zaaprobował zakup kolejnych 20 transporterów *Pandur II 8×8* (w tym w wariancie z izraelskimi wieżami bezzałogowymi uzbrojonymi w armaty 30 mm i wyrzutnie ppk Spike-LR). Czeskie transportery uzbrojone są w armatę 30 mm Mk 44 Bushmaster i km 7,62 mm M240 w bezzałogowej wieży i przewożą 7 żołnierzy desantu. W sierpniu 2010 r. cztery transportery dopancerzono i zmodyfikowano do wersji Pandur KBVP M1 dla potrzeb kontyngentu czeskiego w Afganistanie. Posiadają one dodatkowy pancerz ceramiczny i prętowe ekrany przeciwkumulacyjne i weszły do akcji na początku 2011 roku w prowincji Logar.

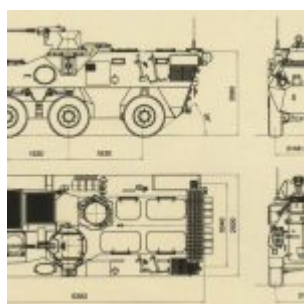
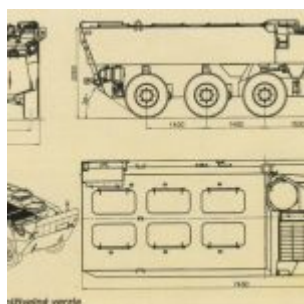
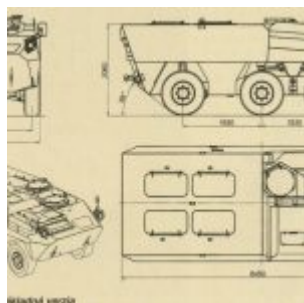
W kwietniu 2005 Portugalia zakupiła 260 sztuk transportera w wersji *Pandur II 8×8*, a ich produkcja odbywać się będzie w Portugalii.

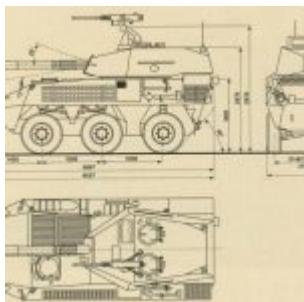

Pandur II

Transportery opancerzone były dotychczas używane bojowo w trakcie misji pokojowych na Cyprze w ramach UNFICYP, na wzgórzach Golan w ramach UNDOF, w Kosowie w ramach KFOR, w Afganistanie w ramach ISAF i w Bośni i Hercegowinie.

Państwo	Austria
Producent	Steyr-Daimler-Puch A.G.
Typ pojazdu	transporter opancerzony
Trakcja	kołowa
Załoga	2 – 3 (załoga) 8 – 10 (desant)
Historia	
Prototypy	1994
Produkcja	od 1996
Dane techniczne	
Silnik	silnik wysokoprężny, 6-cylindrowy <i>Steyr WD 612</i> o mocy 180 kW przy 2400 obr./min.
Transmisja	mechaniczna
Poj. zb. paliwa	195 l
Długość	5,782 m kadłuba: 5,679 m
Szerokość	2,50 m
Wysokość	1,81 m / 2,689 m
Prześwit	0,42 m
Masa	bojowa: 11 500 – 12 750 kg (w zależności od wyposażenia)
Osiągi	
Prędkość	110 km/h w wodzie: (wersja pływająca) 11 km/h

Zasięg	650
Pokonywanie przeszkód	
Brody (głęb.)	bez przygotowania: 1,2 m
Rowy (szer.)	1,8 m
Ściany (wys.)	0,5 m
Kąt podjazdu	70
Dane operacyjne	
Uzbrojenie	
1 armata czołgowa <i>Kenerga</i> kal. 90 mm (wersja AFRSV 90) 1 moździerz kal. 81 mm (wersja AMC 81) 1 armata automatyczna Mk 30 kal. 30 mm (wersja ARSV 30) 1 karabin maszynowy <i>M2HB</i> lub <i>FN QCB</i> kal. 12,7 mm (wersja ARSV 30) 1 karabin maszynowy <i>FN MAG 58</i> kal. 7,62 (w pozostałych wersjach uzbrojonych)	
Wyposażenie	
4 wyrzutnie granatów dymnych kal. 66 mm	
Użytkownicy	
Austria, Stany Zjednoczone, Belgia, Kuwejt, Gabon, Słowenia, Czechy, Portugalia	

źródło: Jerzy Jackowski, Dariusz Użycki. *Transporter Pandur*. „Nowa Technika Wojskowa”. 1993. nr 7-8. s. s. 7-9. ISSN 1230-1655

Pojazd posiada dwie osie skrętne kół.

Widok na włącz przedziału
desantu.

Niemiecki żołnierz w
trakcie ładowania ckm M2HB.

Pojazd dowodzenia K0VVŠ
Pandur II CZ 8×8. Fot.
army.cz

Pandur II w akcji (fot. army.cz):

